

Łomża, 19.06.2012r.

MOPS.0711.A.10.2012

**PRZEWODNICZĄCY
RADY MIEJSKIEJ ŁOMŻY**

Zgodnie z *Planem pracy Rady Miejskiej Łomży na 2012 rok* przedkładam „*Informację za 2011 rok z realizacji Miejskiego Programu Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych na lata 2008 -2013*”.

Z up. PREZYDENTA MIASTA

Mirosława Kluczek
ZASTĘPCA PREZYDENTA MIASTA

Informacja z realizacji za 2011 rok Miejskiego Programu Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych na lata 2008 – 2013

Celem „*Miejskiego Programu Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych*” jest zwiększenie udziału osób niepełnosprawnych w życiu społecznym i gospodarczym miasta Łomży poprzez wyrównywanie ich szans w korzystaniu z praw, a także obowiązków przysługujących pozostałym członkom naszego społeczeństwa. Stworzenie osobom niepełnosprawnym warunków do pełnego uczestnictwa w życiu społecznym, poprzez realizowanie prawa do godnego życia przejawiającego się wypełnianiem ról społecznych i zawodowych w stopniu adekwatnym do indywidualnych możliwości.

Cele operacyjne:

Kształtowanie i zwiększanie świadomości społecznej na problemy osób niepełnosprawnych

- stała współpraca z instytucjami : Powiatowy Urząd Pracy, Urząd Miejski, Powiatowy Zespół do Spraw Orzekania o Stopniu Niepełnosprawności, zakładami pracy chronionej, placówkami edukacyjnymi oraz organizacjami pozarządowymi w celu diagnozowania potrzeb osób niepełnosprawnych,
- umieszczanie na stronie internetowej Urzędu Miasta - BIP i MOPS wszelkich działań mających na celu poprawę sytuacji osób niepełnosprawnych.
Odbyły się 3 spotkania z organizacjami działającymi na rzecz osób niepełnosprawnych : z Polskim Związkiem Niewidomych, Polskim Stowarzyszeniem Diabetyków, Stowarzyszeniem Dzieci i Młodzieży Niepełnosprawnych Intelakualnie „POMOCNA DŁOŃ” – w celu przekazania bieżących informacji o formach pomocy,
- uczestnictwo w spotkaniach okolicznościowych:
Wigilia 2011, Dzień Diabetyka,
- przekazywanie na bieżąco informacji o programach ogłaszanych przez PFRON z zakresu pomocy osobom niepełnosprawnym typu: *Pegaz 2010, Komputer dla Homera 2010, Student II i itp.*,
- *pomoc w wypełnianiu wniosków o dofinansowanie*
- umieszczanie na tablicy ogłoszeń informacji o ulgach i uprawnieniach osób niepełnosprawnych.

Przewidywane efekty:

- uaktualnianie bazy danych z zakresu sytuacji osób niepełnosprawnych w mieście,
- zmiana postaw zarówno społecznych jak i osób odpowiedzialnych za tworzenie infrastruktury społeczno – gospodarczej,
- pełniejsza akceptacja społeczna i zrozumienie potrzeb osób niepełnosprawnych,
- częstsze uczestnictwo osób niepełnosprawnych w życiu społecznym i kulturalnym miasta, imprezach masowych.
Między innymi odbyły się:
INTEGRACYJNY TURNIEJ SPORTOWY - ZDROWO I WESOŁO, w którym udział wzięło ponad 200 osób w tym 144 osoby niepełnosprawne oraz PRZEGLĄD PIOSENKI RELIGIJNEJ DOMÓW POMOCY SPOŁECZNEJ 2011 – udział wzięło 340 osób w tym 206 osób niepełnosprawnych

Działania zwiększające aktywność zawodową i potencjał zawodowy osób niepełnosprawnych

Rehabilitacja zawodowa jest istotnym elementem rehabilitacji kompleksowej i polega na ułatwieniu osobie niepełnosprawnej udziału w życiu zawodowym poprzez uzyskanie i utrzymanie zatrudnienia, a w konsekwencji prowadzi do integracji społecznej. Pomimo ciągle rosnącej świadomości społecznej dotyczącej rehabilitacji zawodowej osób niepełnosprawnych nadal obserwuje się niejednokrotnie utrudnione wejście na rynek pracy, szczególnie osób z upośledzeniem umysłowym czy zaburzeniami psychicznymi. Rynek pracy dla osób niepełnosprawnych nadal kojarzony jest z zakładami pracy chronionej. Podejmujemy działania na rzecz wzrostu świadomości pracodawców z otwartego rynku pracy.

- w wyniku promowania możliwości tworzenia stanowisk pracy dla osób niepełnosprawnych oraz aktywizacji tej grupy:
7 zakładów pracy zgłosiło gotowość zatrudnienia 13 osób niepełnosprawnych, podpisano 6 umów na utworzenie 7 stanowisk pracy dla osób niepełnosprawnych: – 3 stanowiska produkcyjne, 1 – kucharz, 1 – przedstawiciel handlowy, 1 – mechanik samochodowy, 1 – barman – kasjer,
- 5 osób niepełnosprawnych podjęło działalność gospodarczą:
usługi budowlane, pijalnia czekolady i organizacja imprez integracyjnych, sklep internetowy, montaż instalacji gazowej i naprawy elektryczne, działalność usługowa – przygotowanie materiałów do druku,
- wsparcie oraz udzielanie informacji związanych z poszukiwaniem zatrudnienia –86 osób niepełnosprawnych zostało poinformowanych o możliwościach podjęcia pracy na lokalnym rynku,
- zwrot wydatków na instrumenty i usługi rynku pracy – Powiatowy Urząd Pracy nie zgłosił potrzeb na to zadanie

Przewidywane efekty

- Pozyskiwanie nowych miejsc pracy dla osób niepełnosprawnych.
- Wzrost szans na zatrudnienie i ekonomiczne usamodzielnienie się osób niepełnosprawnych.
- Stworzenie możliwości rozwoju zakładów pracy na lokalnym rynku.
- Zwiększenie aktywności zawodowej osób niepełnosprawnych.
- Podnoszenie kwalifikacji osób niepełnosprawnych.
- Zwiększenie świadomości i wrażliwości pracodawców z otwartego rynku pracy na potrzeby osób niepełnosprawnych
- Udzielanie informacji i pomoc w wypełnianiu wniosków osobom zamierzającym rozpocząć działalność gospodarczą.

Zwiększenie dostępu do usług medycznych , rehabilitacyjnych i pomocowych.

Jednym z elementów wsparcia wczesnego procesu leczenia i rehabilitacji jest między innymi szybkie i adekwatne zaopatrzenie w przedmioty ortopedyczne, środki pomocnicze i sprzęt rehabilitacyjny. Wszystkie osoby niepełnosprawne, które potrzebują tych urządzeń powinny mieć do nich swobodny dostęp, szczególnie te, których sytuacja finansowa jest bardzo trudna.

Staramy się zaspakajać w tym zakresie prawie wszystkie osoby potrzebujące tego rodzaju pomocy i kwalifikujące się do dofinansowania.

- **219 osób niepełnosprawnych** otrzymało dofinansowanie do zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze, w tym **30 dzieci i młodzieży niepełnosprawnej**,
  - dofinansowano uczestnictwo w turnusach rehabilitacyjnych **61 osobom niepełnosprawnym i ich opiekunom**, w tym **22 dzieciom i ich 9 opiekunom**,
  - zmniejszenie skutków niepełnosprawności poprzez likwidowanie barier architektonicznych w mieszkaniach osób niepełnosprawnych:
wpłynęło **26 wniosków osób dorosłych niepełnosprawnych oraz 2 dzieci**,
2 wnioski dotyczące barier w komunikowaniu się
Podpisano i zrealizowano **7 umów** na dofinansowanie do likwidacji barier architektonicznych dla dorosłych osób niepełnosprawnych oraz **2 dzieci**- były to schodolazy kroczące i gąsniennicowe dla osób poruszających się na wózkach oraz podjazdy /pochylnie/ na zewnątrz budynków mieszkalnych,
  - dofinansowano do sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych
wpłynęło **8 wniosków**, podpisano i zrealizowano **3 umów** tj.
Stowarzyszenie Diabetyków Oddział Rejonowy w Łomży – integracyjny wyjazd na Ogólnopolskie Sympozjum Diabetologiczne DIABETICA EXPO 2011 do Torunia – dofinansowaniem objęto **20 osób niepełnosprawnych**, Stowarzyszenie Przyjaciół Dzieci i Młodzieży Niepełnosprawnych Intelakualnie „POMOCNA DŁOŃ” - „X Przegląd Piosenki Religijnej Domów Pomocy Społecznej – Łomża 2011” - dofinansowaniem objęto **206 osób niepełnosprawnych**,
Związek Niewidomych Okręg Podlaski Koło w Łomży – jednodniowy integracyjny wyjazd do Warszawy i Zelazowej Woli – dofinansowaniem objęto **25 osób niewidomych oraz 25 przewodników tych osób**
- współfinansowanie kosztów działalności warsztatów terapii zajęciowej,
W Łomży działa jeden warsztat terapii zajęciowej dla **35 uczestników**, działający przy Zakładach Spożywczych „BONA” Sp. z o. o - zakład pracy chronionej. Warsztat terapii zajęciowej realizuje zadania zmierzające do ogólnego rozwoju i poprawy sprawności, niezbędnych do prowadzenia przez osoby niepełnosprawne niezależnego, samodzielnego i aktywnego życia – na miarę ich indywidualnych możliwości. Zajęcia prowadzone są w pracowniach:
plastyczno – ceramicznej
rękodzieła artystycznego
politechnicznej
komputerowej
biologicznej przystosowania do życia codziennego oraz na zajęciach dodatkowych w pracowni muzykoterapii i rehabilitacji ruchowej,
- pozyskiwanie przez samorząd środków finansowych na realizację zadań służących wspieraniu osób niepełnosprawnych
  - przystąpienie do programu pn.
”Program wyrównywania różnic między regionami II”:
obszar **B** - likwidacja barier w placówkach edukacyjnych w zakresie umożliwienia osobom niepełnosprawnym poruszania się i komunikowania – przystąpiła do programu Bursa Nr 3 w Łomży - podpisano umowę o dofinansowanie likwidacji barier w tej placówce, która będzie realizowana i rozliczana w 2012 roku.

Przewidywane efekty

- szerszy dostęp do usług medycznych , rehabilitacyjnych i pomocowych osób niepełnosprawnych,
- zwiększenie aktywności zawodowej osób niepełnosprawnych,
- kształtowanie pozytywnych postaw społecznych, poprawa sprawności, wyrabianie zaradności, pobudzanie i rozwijanie zainteresowań osób niepełnosprawnych,
- przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu oraz zapobieganie izolacji społecznej poprzez likwidację barier architektonicznych i uczestnictwo osób niepełnosprawnych w turnusach rehabilitacyjnych,
- pełne i adekwatne do rodzaju i stopnia niepełnosprawności zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne , środki pomocnicze i sprzęt rehabilitacyjny,

Wyrównywanie szans dzieci i młodzieży niepełnosprawnej

Jest to fundament ich uczestnictwa w życiu społecznym i gospodarczym.

Wyrównywanie szans to proces, dzięki któremu różne instytucje istniejące w środowisku staną się dostępne dla wszystkich, w tym również dla osób niepełnosprawnych. Zdobywanie wiedzy to podstawa aktywności społecznej dzieci i młodzieży niepełnosprawnej. Stworzenie dziecku niepełnosprawnemu warunków nauki wspólnie z pełnosprawnymi rówieśnikami zwiększa jego szansę na pełne uczestnictwo w codziennym życiu.

- *zdiagnozowanie ilości placówek oświatowych pozbawionych barier architektonicznych, ilości dzieci i młodzieży niepełnosprawnej uczęszczających do placówek edukacyjnych, objętych indywidualnym programem nauczania,*
- *systematyczne likwidowanie barier architektonicznych w placówkach oświaty,*
- *inicjowanie działań poprzez zamieszczanie na stronie internetowej MOPS aktualnych programów realizowanych z udziałem środków PFRON.*
- *dofinansowywanie zaopatrzenia w przedmioty ortopedycznei środki pomocnicze dzieci i młodzieży- 30 dzieci*
- *uczestnictwo dzieci i młodzieży niepełnosprawnej w turnusach rehabilitacyjnych*
- *dofinansowywanie likwidacji barier architektonicznych w miejscu zamieszkania dziecka niepełnosprawnego*

Przewidywane efekty

- objęcie opieką większej liczby dzieci i młodzieży niepełnosprawnej uczęszczającej do przedszkoli i szkół w szczególności integracyjnych,
- edukacja dostępna dla wszystkich,
- pełna akceptacja społeczna dzieci i młodzieży niepełnosprawnej przez otoczenie,
- większa świadomość dzieci i młodzieży niepełnosprawnej,
- zwiększenie szans na ukończenie szkół ponadpodstawowych,
- większa wiedza społeczeństwa i pełniejsza akceptacja społeczna dzieci i młodzieży niepełnosprawnej przez środowiska lokalne.
- zwiększenie uczestnictwa dzieci i młodzieży życiu w społeczności lokalnej

Wspieranie organizacji pozarządowych działających na rzecz osób niepełnosprawnych

W ogólnospołecznym życiu kulturalnym i sportowym Łomży w niewielkim stopniu uczestniczą osoby niepełnosprawne. Wynika to z barier mentalnych tkwiących w samych osobach niepełnosprawnych i ich otoczeniu, ale też z barier w komunikowaniu się, transportowych czy architektonicznych. Znikoma jest też integracja samego środowiska osób niepełnosprawnych. Najprężniej działa Stowarzyszenie Amazonek, Stowarzyszenie Diabetyków, Stowarzyszenie Przyjaciół i Młodzieży Niepełnosprawnych Intelakualnie „Pomocna Dłoń”, Związek Niewidomych. Staramy się rozszerzać współpracę z miejscowymi organizacjami pozarządowymi, a także wspierać dofinansowaniem ze środków PFRON do wszelkich form integracji i rekreacji.

- bieżące informowanie o zmianach przepisów prawnych dotyczących działalności na rzecz osób niepełnosprawnych, programach celowych PFRON,
- wydawanie i pomoc przy wypełnianiu wniosków na dofinansowanie sportu, kultury i rekreacji osób niepełnosprawnych
- inicjowanie działań na rzecz osób niepełnosprawnych na wszystkich płaszczyznach.

Osiągnięte efekty

- integracja wewnętrzna osób niepełnosprawnych zrzeszonych w organizacjach,
- upowszechnienie aktywnego stylu życia i promowanie postawy pokonywania niepełnosprawności wśród osób niepełnosprawnych,
- doskonalenie umiejętności współdziałania w grupie,
- większa samodzielność i aktywność osób niepełnosprawnych,
- zwiększenie możliwości wszechstronnego rozwoju osób niepełnosprawnych,
- zwiększenie dostępu do aktualnych informacji dotyczących środowiska osób niepełnosprawnych.

DYREKTOR
Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej
w Łomży
mgr inż. Wiesław Jagielak

Załącznik

do Uchwały Nr 161/XXVII/08
Rady Miejskiej Łomży
z dnia 26 marca 2008 r.

**URZĄD MIEJSKI
W ŁOMŻY**

**MIEJSKI PROGRAM DZIAŁAŃ
NA RZECZ OSÓB
NIEPEŁNOSPRAWNYCH**

NA LATA 2008-2013

Łomża, 2008 rok

- Konstytucję RP zawierającą odpowiednie zapisy mające zapobiec praktykom dyskryminacyjnym wobec osób niepełnosprawnych,
- w Kodeksie Pracy wprowadzono zapis zabraniający dyskryminacji osób niepełnosprawnych w stosunku pracy.
- Ustawa o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy z dnia 20 kwietnia 2004 roku, określa instrumenty interwencji państwa na rynku pracy,
- Ustawa o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej z dnia 30 kwietnia 2004 roku, określa zasady i możliwości pomocy publicznej.

Miejski Program Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych został opracowany we współpracy z:

- ✓ Powiatowym Urzędem Pracy
- ✓ Powiatowym Zespołem do Spraw Orzekania o Stopniu Niepełnosprawności przy Urzędzie Miasta Łomża
- ✓ Zakładami pracy chronionej
- ✓ Placówkami edukacyjnymi i zakładami opieki zdrowotnej z terenu Miasta Łomża
- ✓ Organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz osób niepełnosprawnych

Przed przystąpieniem do jego opracowania dokonano diagnozy społeczności lokalnej w mieście z uwzględnieniem potrzeb osób niepełnosprawnych w następujących obszarach:

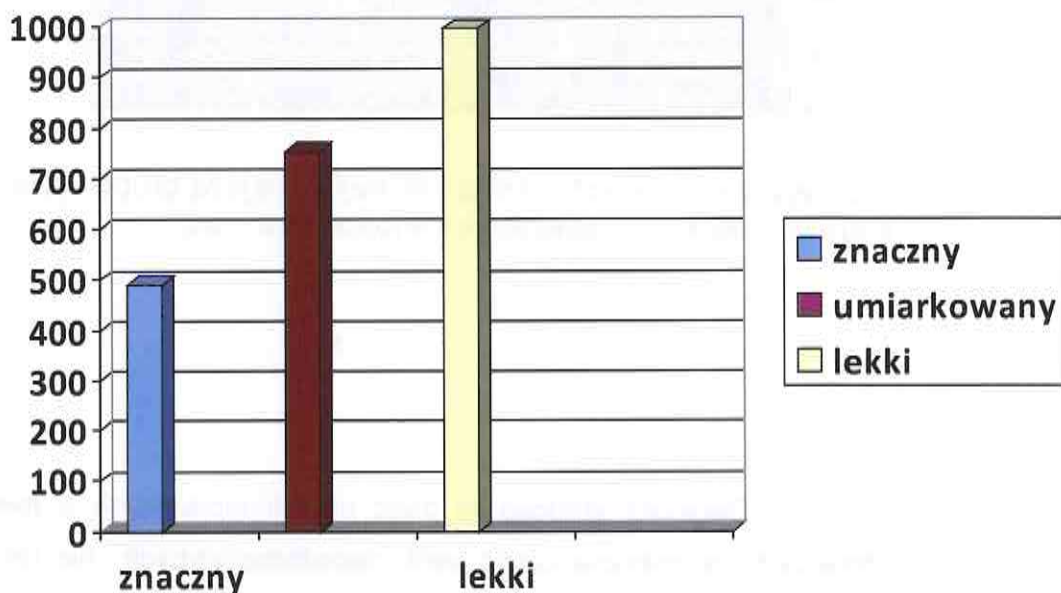
- liczba osób niepełnosprawnych w mieście i ich potrzeb
- wpływ środowiska fizycznego, informacji publicznej, środków komunikacji na pomoc społeczną, edukacyjną i leczniczą wobec osób niepełnosprawnych oraz dzieci i młodzieży niepełnosprawnej
- rehabilitacja zawodowa
- organizacje pozarządowe działające na rzecz osób niepełnosprawnych

W PROGRAMIE ustalono cele i zadania wynikające bezpośrednio z oceny sytuacji osób niepełnosprawnych zamieszkałych w mieście.

Realizacja celów działań wynikających z „Miejskiego programu.....” jest zgodna z kierunkami działań samorządu ujętymi w **STRATEGII ZRÓWNOWAŻONEGO ROZWOJU MIASTA ŁOMŻY do 2015 roku.**

Orzeczenia wydane według stopnia niepełnosprawności przedstawiają się następująco:

- 491 to osoby ze **znacznym** stopniem niepełnosprawności
- 754 to osoby z **umiarkowanym** stopniem niepełnosprawności
- 996 to osoby z **lekkim** stopniem niepełnosprawności

Według przyczyn niepełnosprawności:

284	to osoby z chorobami psychicznymi
40	to osoby z upośledzeniem umysłowym
180	to osoby z zaburzeniami głosu, mowy i choroby słuchu
61	to osoby z chorobami narządu wzroku
637	to osoby z chorobami narządu ruchu
32	to osoby z epilepsją
455	to osoby z chorobami układu oddechowego i krążenia
27	to osoby z chorobami przewodu pokarmowego
20	to osoby z chorobami układu moczowo-płciowego
223	to osoby z chorobami neurologicznymi
282	inne

techniczne można rozwiązać poprzez budowę pochylni, likwidację progów, poszerzenie otworów drzwiowych, montaż wind, oznakowanie ciągów komunikacyjnych. . Z rozeznania stanu technicznego infrastruktury komunikacyjnej miasta wynika, że stan techniczny dróg w mieście – ze szczególnym uwzględnieniem ciągów pieszych nie jest jeszcze zadowalający.

W ostatnich latach powoli sytuacja w tym zakresie ulega poprawie.

➤ **Miejskie Przedsiębiorstwo Komunikacji** zakład budżetowy w Łomży odpowiada za zaspakajanie potrzeb mieszkańców miasta w zakresie publicznego transportu zbiorowego. Aktualnie MPK posiada **15 autobusów niskopodłogowych** dostosowanych do przewozu osób niepełnosprawnych.

Trasy przejazdu autobusów niskopodłogowych obejmują największe skupiska mieszkalne (osiedle Południe, Jantar, Górka Zawadzka) oraz szkoły, placówki wychowawcze, instytucje państwowe, pogotowie, szpital i szereg zakładów pracy.

Z relacji kierowców przynajmniej kilka razy dziennie opuszczają klapę wjazdową do przewozu osób niepełnosprawnych na wózkach inwalidzkich. Osoby niepełnosprawne mogą bezpłatnie korzystać z przejazdów autobusami komunikacji miejskiej. Wykaz uprawnionych reguluje stosowna uchwała Rady Miejskiej.

Pomoc społeczna to polityka państwa, mająca na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych, których nie są w stanie pokonać wykorzystując własne środki, możliwości i uprawnienia.

➤ **Dom Pomocy Społecznej** jest żeńskim domem stacjonarnym, zapewniającym całodobową opiekę osobom umysłowo upośledzonym. Jego podstawowym zadaniem jest zapewnienie kompleksowego wsparcia dla 102 mieszkanki,

w tym 4 dzieci

Na terenie Szpitala Wojewódzkiego funkcjonuje:

• **Poradnia Zdrowia Psychicznego**

• **Zespół Leczenia Środowiskowego** obejmujący swą opieką 30 osób wraz z ich rodzinami

• **Oddział Psychiatryczny Dziennego Pobytu**, na którym miesięcznie może przebywać od 30-40 osób, maksymalny czas pobytu – do 3 miesięcy.

➤ Przy Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej działa **Środowiskowy Dom Samopomocy**. Dzięki tej placówce ludzie chorzy psychicznie bez szans na

zorganizowany przez Stowarzyszenie „Edukator” dla dzieci niepełnosprawnych i zagrożonych niepełnosprawnością.

Placówki te cyklicznie modernizowano i dostosowywano do potrzeb dzieci i młodzieży niepełnosprawnej. Jednak potrzeby i zakres prac w tym zakresie jest bardzo duży i jest to zadanie samorządu na kolejne lata.

Pomimo ciągle rosnącej świadomości społecznej dotyczącej rehabilitacji zawodowej osób niepełnosprawnych, sytuacja tych osób na lokalnym rynku pracy stale jest niezadowalająca. Wzrasta liczba rejestrujących się osób niepełnosprawnych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Łomży.

W styczniu 2007 roku w ewidencji PUP figuruje **300** osób niepełnosprawnych zamieszkałych na terenie Łomży, w tym **251** osób bezrobotnych i **49** osób poszukujących pracy.

Rehabilitacja zawodowa to system różnych działań, na który składa się poradnictwo zawodowe, szkolenie zawodowe, przygotowanie miejsc pracy, ich dobór do psychofizycznych możliwości osoby niepełnosprawnej i aktywne pośrednictwo pracy. Polega ona głównie na ułatwieniu osobie niepełnosprawnej udziału w życiu zawodowym. Niejednokrotnie podjęcie pracy przez osobę niepełnosprawną traktowane jest jako sukces całego procesu rehabilitacji, stanowi bowiem w decydującym stopniu o powrocie tych osób do czynnego życia w społeczeństwie.

Struktura wg stopnia niepełnosprawności osób zarejestrowanych bezrobotnych w **Powiatowym Urzędzie Pracy** przedstawia się następująco:

- stopień znaczny   -   2 osób
- stopień umiarkowany   -   30 osoby
- stopień lekki   -   219 osób

wykształcenie	wyższe	policealne i średnie zawodowe	średnie ogólnokształc ące	zasadnicze zawodowe	gimnazjalne	podstawowe i podstawowe nieukończone
ogółem	9	70	29	76	1	115
kobiety	5	37	20	29	1	56
mężczyźni	4	33	9	47	0	59

Struktura osób niepełnosprawnych bezrobotnych i poszukujących pracy nie pozostających w zatrudnieniu wg wieku

Wiek	18-24	25-29	30-34	35-39	40-44	45-49	50-54	55-59	60 i powyżej
Ogółem	17	25	26	24	35	49	79	41	4
Kobiety	9	13	9	14	25	23	34	20	1
Mężczyźni	8	12	17	10	10	26	45	21	3

Główne problemy osób niepełnosprawnych na otwartym rynku pracy to w szczególności:

- niski poziom kwalifikacji ogólnych i zawodowych / blisko 64% zarejestrowanych osób posiada wykształcenie podstawowe, niepełne podstawowe i zasadnicze zawodowe/,
- trudności z przystosowaniem zawodowym i społecznym,
- niedostosowanie stanowisk pracy do rodzaju schorzeń,
- ograniczone możliwości zmiany lub zdobywania kwalifikacji zawodowych często wynikające z rodzaju schorzenia, które doprowadziło do niepełnosprawności,

Tą formą rehabilitacji objęto 35 osób ze znacznym i umiarkowanym stopniem niepełnosprawności, ze schorzeniami.:

- upośledzenie umysłowe – 20 osób
- choroby psychiczne – 9 osób
- uszkodzenie narządu ruchu – 1 osoba
- uszkodzenie słuchu – 2 osoby
- porażenie mózgowie i uszkodzenie narządu mowy – 3 osoby.

W 2005 roku ze środków PFRON został zakupiony 19-osobowy samochód przystosowany do przewozu osób niepełnosprawnych.

Warsztaty Terapii Zajęciowej są formą usprawniającą osoby niepełnosprawne pod względem społecznym i zawodowym. Zajęcia odbywają się w 7 pracowniach:

- dwie pracownie życia codziennego,
- pracownia plastyczno – ceramiczna
- pracownia rękodzieła artystycznego
- pracownia komputerowa
- pracownia politechniczna.
- pracownia biologiczna

Trudna sytuacja na rynku pracy, wciąż funkcjonujące stereotypy i uprzedzenia oraz stosunkowo niska aktywność osób niepełnosprawnych nie sprzyjają wzrostowi zatrudnienia u pracodawców z otwartego rynku pracy.

Często wynika to z niedostatecznej wiedzy pracodawców, zarówno w zakresie rozwiązań prawnych, jak i społeczno-zdrowotnych oraz niechęci często opartej na uprzedzeniach. Obawiają się o sposób funkcjonowania osoby niepełnosprawnej w miejscu pracy i o konsekwencje z tym związane. Dysfunkcje osoby niepełnosprawnej, brak doświadczenia zawodowego, częste nieobecności, mogą powodować dezorganizację pracy i podnoszenie dodatkowych kosztów.

Niskie zapotrzebowanie na pracę osób niepełnosprawnych niewątpliwie jest jednym z czynników negatywnie wpływających na jej podaż.

Samorząd miasta Łomży współpracuje z 21 zakładami pracy zatrudniającymi osoby niepełnosprawne. Wynika z tego, że przy wsparciu odpowiednimi środkami

2. *Koordynatorem działań realizujących program jest:*
Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej – Biuro Zatrudnienia i Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych.
3. *Realizatorzy Programu:*
  - jednostka samorządu ,
  - placówki edukacyjne i ochrony zdrowia,
  - organizacje pozarządowe działające na rzecz osób niepełnosprawnych,
4. *Partnerzy Programu:*
  - administracja samorządowa
  - administracja rządowa
  - samorząd województwa
  - Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych
  - Powiatowy Urząd Pracy
  - Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej
  - organizacje pracodawców i pracodawcy
  - Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Stopniu Niepełnosprawności
  - organizacje pozarządowe
  - media (lokalna prasa, radio i telewizja)
5. *Źródła finansowania programu:*
  - środki PFRON przekazywane na realizację zadań ustawowych
  - środki PFRON na przeznaczone na finansowanie programów celowych
  - środki własne miasta
  - środki własne organizacji pozarządowych
  - środki Narodowego Funduszu Zdrowia
  - środki własne osób niepełnosprawnych
  - środki z Europejskiego Funduszu Społecznego oraz innych unijnych funduszy celowych

II. ZAŁOŻENIA PROGRAMU

Karta Praw Osób Niepełnosprawnych stanowi wytyczną dla polityki władz rządowych i samorządowych w dziedzinie działań na rzecz osób niepełnosprawnych. Potwierdza ona fundamentalne prawo osób niepełnosprawnych do samodzielnego i aktywnego życia, zakazuje również dyskryminację tych osób.

i zawodowymi, tkwi nie tylko w niepełnosprawności ale głównie w osobach zdrowych. Ale to, co najważniejsze, to stosunek pełnosprawnych obywateli do osób z niepełnosprawnością. Aby zapewnić równość szans osobom niepełnosprawnym, należy propagować wiedzę w społeczeństwie na temat praw, potrzeb, możliwości i sytuacji osób niepełnosprawnych. Podnoszenie poziomu świadomości jest niezbędnym elementem przygotowania lokalnego środowiska do systemowego wsparcia osób niepełnosprawnych i stworzenia warunków równego uczestnictwa każdego mieszkańca miasta w życiu społecznym i zawodowym.

ZADANIA

1. Identyfikowanie i gromadzenie danych na temat sytuacji, potrzeb i problemów osób niepełnosprawnych oraz istniejących form pomocy.
2. Rozpowszechnianie cyklicznych informacji i niezbędnej wiedzy na temat sytuacji osób niepełnosprawnych.
3. Kształtowanie w społeczeństwie właściwych postaw i zachowań sprzyjających integracji z osobami niepełnosprawnymi.
4. Opracowanie i wdrożenie programu działań informacyjnych na temat zagadnień dotyczących niepełnosprawności z wykorzystaniem ogólnodostępnych środków masowego przekazu (Internet, prasa inne media).
5. Stworzenie warunków uczestnictwa osób niepełnosprawnych w masowych wydarzeniach kulturalnych i sportowych
6. Rozpowszechnianie wydawnictw informujących o prawach, uprawnieniach i możliwościach środowiska osób niepełnosprawnych.

Przewidywane efekty:

- Uaktualnianie bazy danych z zakresu sytuacji osób niepełnosprawnych w mieście.
- Zmiana postaw osób odpowiedzialnych za tworzenie infrastruktury społeczno- gospodarczej.
- Zmiana społecznego sposobu myślenia i postaw wobec organizacji życia niepełnosprawnych
- Większe uczestnictwo osób niepełnosprawnych w życiu społecznym i kulturalnym miasta, imprezach masowych

2. Promowanie wśród pracodawców alternatywnych form zatrudnienia, które zmniejszą ich koszty i będą szansą na pracę dla osób niepełnosprawnych.
3. Promowanie zatrudniania osób niepełnosprawnych, w tym udzielanie pożyczek na podejmowania własnej działalności gospodarczej przez osoby niepełnosprawne.
4. Rozwijanie i promowanie form współpracy pomiędzy pracodawcami, organizacjami pozarządowymi poprzez prezentowanie nowoczesnych technik pracy osób niepełnosprawnych, wymianę doświadczeń, wskazywanie dobrych rozwiązań i praktyk.
5. Rozwijanie usług poradnictwa i doradztwa zawodowego gwarantującego rzetelną i fachową pomoc osobom niepełnosprawnym poprzez:
  - rozszerzenie współpracy między Powiatowym Urzędem Pracy, WUP w Białymstoku Oddziałem Terenowym w Łomży - Centrum Informacji i Planowania Kariery Zawodowej oraz Powiatowym Zespołem do Spraw Orzekania o Stopniu Niepełnosprawności,
  - organizowanie giełd pracy.
  - współpracę z pracodawcami,
6. Rozszerzanie możliwości podnoszenia umiejętności zawodowych osób niepełnosprawnych, poprzez :
  - promowanie szkoleń zawodowych adekwatnych do potrzeb pracodawców,
  - organizowanie szkoleń dla osób niepełnosprawnych chcących poszerzyć lub zmienić kwalifikacje,
  - organizowanie zajęć warsztatowych z zakresu poruszania się na rynku pracy,
  - rozwijania indywidualnych umiejętności w zakresie efektywnego poszukiwania pracy, autoprezentacji, itp.
7. Zapewnianie niepełnosprawnym pełnej informacji o zawodach oraz aktualnej sytuacji i trendach na lokalnym rynku pracy.
8. Zwiększenie usług doradczych i poradniczych nastawionych na zindywidualizowane potrzeby osoby niepełnosprawnej motywujących do poszukiwania pracy, zarejestrowania w PUP.

Przewidywane efekty

- Pozyskanie nowych miejsc pracy dla osób niepełnosprawnych.
- Wzrost szans na zatrudnienie i ekonomiczne usamodzielnienie się osób niepełnosprawnych.

- dofinansowanie uczestnictwa osób niepełnosprawnych i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych,
- likwidacja barier transportowych poprzez zakup pojazdów dostosowanych do przewozu osób niepełnosprawnych,
- likwidacja barier w komunikowaniu się,
- zmniejszanie skutków niepełnosprawności poprzez likwidowanie barier architektonicznych w mieszkaniach osób niepełnosprawnych,
- wyposażenie osób niepełnosprawnych w urządzenia i sprzęt w celu pokonywania barier technicznych,
- rozbudowa warsztatów terapii zajęciowej,
- pozyskiwanie przez samorząd środków finansowych na realizację zadań służących wspieraniu osób niepełnosprawnych.
- skoordynowanie działań zmierzających do kompleksowego przepływu informacji i poradnictwa

Przewidywane efekty

1. Szerszy dostęp do usług medycznych, rehabilitacyjnych i pomocowych osób niepełnosprawnych.
2. Zwiększenie aktywności osób niepełnosprawnych.
3. Kształtowanie pozytywnych postaw społecznych, poprawa sprawności, wyrabianie zaradności, pobudzanie i rozwijanie zainteresowań osób niepełnosprawnych.
4. Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu oraz zapobieganie izolacji społecznej.
5. Umożliwienie osobom niepełnosprawnym swobodnego poruszania się po mieście.
6. Pełne i adekwatne w stosunku do rodzaju i stopnia niepełnosprawności zaopatrzenie w przedmioty ortopedyczne, środki pomocnicze, sprzęt rehabilitacyjny

CEL NR 4

Wyrównywanie szans dzieci i młodzieży niepełnosprawnej

Dać szansę edukacyjną każdemu dziecku poprzez:

- zdiagnozowanie ilości placówek oświatowych pozbawionych barier architektonicznych, ilości dzieci i młodzieży niepełnosprawnej uczęszczających do placówek edukacyjnych, objętych indywidualnym programem nauczania,
- systematyczne likwidowanie barier architektonicznych i urbanistycznych w placówkach oświaty,
- inicjowanie, tworzenie integracyjnych placówek oświatowych oraz oddziałów integracyjnych,
- doskonalenie kadry pedagogicznej w zakresie pracy z osobami niepełnosprawnymi,
- rozwój infrastruktury umożliwiającej integrację społeczną i edukacyjną na wszystkich poziomach,

Przewidywane efekty

1. Objęcie opieką większej liczby dzieci i młodzieży niepełnosprawnej uczęszczającej do przedszkoli i szkół integracyjnych.
2. Zwiększenie szans na ukończenie szkół ponadpodstawowych i zdobycie zawodu przez młodzież niepełnosprawna.
3. Edukacja dostępna dla wszystkich.
4. Większa wiedza społeczeństwa i pełna akceptacja społeczna dzieci i młodzieży niepełnosprawnej przez otoczenie
5. Większa świadomość rodziców dzieci i młodzieży niepełnosprawnej i akceptacja stanu jaki jest oraz pomoc dziecku w jego rehabilitacji na wszystkich płaszczyznach.
6. Zapewnienie ciągłości procesu rehabilitacji także w szkole.

CEL NR 5

Wspieranie organizacji działających na rzecz osób niepełnosprawnych

Współpraca z organizacjami pozarządowymi i fundacjami działającymi na rzecz osób niepełnosprawnych w zakresie rehabilitacji społecznej i zawodowej tych osób to jedno z zadań powiatu wpisane w realizację art.35a, ust.1 pkt 4 znowelizowanej ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej

3. Upowszechnienie aktywnego stylu życia i promowanie postawy pokonywania niesprawności wśród osób niepełnosprawnych.
4. Doskonalenie umiejętności współdziałania w grupie.
5. Większa samodzielność i aktywność osób niepełnosprawnych.
6. Zwiększenie możliwości wszechstronnego rozwoju osób niepełnosprawnych.
7. Większy dostęp do informacji i wsparcia osób niepełnosprawnych i ich rodzin.

•

W Programie ujęto najważniejsze problemy sygnalizowane przez różne instytucje i organizacje pozarządowe działające na rzecz osób niepełnosprawnych oraz przez same osoby niepełnosprawne.

Cele i zadania w nim ujęte znacząco wpłyną na realną poprawę sytuacji osób niepełnosprawnych w mieście. Realizatorzy Programu mają nadzieję, że wytyczone propozycje w postaci celów i zadań będą wykorzystywane i realizowane dla stworzenia zintegrowanego systemu wsparcia dla osób niepełnosprawnych oraz uwrażliwią społeczeństwo lokalne oraz władze samorządowe na prawa i potrzeby osób niepełnosprawnych.